

REČ UREDNIKA

Poštovani čitaoci i autori,

Kao glavni urednik časopisa *Horizonti menadžmenta* radujem se izazovu stvaranja časopisa. Časopis omogućava autorima publikovanje dvostruko anonimno recenziranih radova koji sadrže prethodno neobjavljene rezultate istraživanja. Časopis sadrži naučne radove iz oblasti menadžmenta, prava, bezbednosti i ekonomije, kao i radove koji se bave interdisciplinarnim istraživanjima navedenih naučnih disciplina. Ideja izdavača Fakulteta za pravo bezbednost i menadžment "Konstantin Veliki" i uredništva, bila je i da časopis podstakne razvoj i razmenu naučnih istraživanja na širem geografskom području, što je već u prvom broju primetno. Takođe, bez obzira što je časopis prvenstveno naučnog karaktera, objavljuje originalne naučne radove, pregledne članke, stručne radove, prethodna saopštenja i prikaze knjiga, namera uredništva je da prihvati i tekstove koji imaju drugačiji stil pisanja. Upravo zato, u prvom broju se nalaze i radovi koji nemaju ili ne u dovoljnoj meri, naučnu struktuiranost i uniformisanost, ali daju interesantne i korisne podatke na određene teme, kako za akademsku zajednicu tako i za šru čitalačku publiku.

U ovom, prvom broju, imamo osam radova, jedan osvrt i jedan prikaz. O problemu socijalnih nejednakosti, klasa, klasnih odnosa i klasne srukture društva, bave se autori Milan i Aleksandra Vuković u prvom članku. Podsećaju da su Marks, Dirkem i Veber začetnici klasičnih pristupa u proćavanju višedimenzionalnog fenomena kao što je nejednakost u društvu, iz ćijih ućenja je proistekla većina savremenih teorija o klasama i stratifikaciji, autori prezentuju argumentaciju, da sagledavanje klasićnih i novijih teorija o društvenim klasma i stratifikaciji obezbeđuje koristan konceptualni okvir za produktivo integrisanje razlićitih perspektiva o socijalnim nejednakostima.

Kolege Stanković i Marćetić, bave se procesom donošenja ključnih odluka, a kao najvažniji faktor, odgovoran za svaku odluku koja biva donesena, navode Orbitofrontalni Korteks, smešten u prednjem delu

čovekovog mozga. Uvidom u značaj Orbitofrontalnog Korteksa i korišćenjem poznatog znanja u oblasti „prediktivne analitike“, autori, poseban značaj i osvrt posvećuju studiji slučaja, u sferi poljoprivrede (sprovedenoj na teritoriji Donjeg Srema), u kojoj prikazuju na koji način, odluke pojedinih poljoprivrednika mogu dovesti do mogućih rizičnih i opasnih scenarija u budućnosti. Kolege sa Fakulteta medicinskih nauka, Univerziteta u Kragujevcu, bave se kvalitetom usluga u zdravstvu, što je i njihovo profesionalno opredeljenje. Autori u svom zaključku tvrde, da je unapređenje kvaliteta rada zdravstvenih ustanova, odnosno zdravstvene zaštite, kao sastavnog dela svakodnevnih aktivnosti zdravstvenih radnika i svih ostalih zaposlenih u zdravstvenom sistemu, kontinuiran proces čiji je cilj postizanje viših nivoa efikasnosti, kao i većeg zadovoljstva korisnika. Kvalitetna zdravstvena zaštita je ona koja omogućava organizovanje resursa na najefikasniji način, kako bi se na bezbedan način, bez nepotrebnih gubitaka i na visokom nivou njihovih zahteva, zadovoljile zdravstvene potrebe pacijenata za prevencijom i lečenjem. Sledeći rad autora Saše Ivanova, bavi se modelima napredovanja u adaptivnom sistemu e-učenja, zasnovanim na ishodima učenja. On navodi, da u većini slučajeva ljudskog učenja, posebno u slučajevima učenja složenih radnji, retko postoji nivo koji se ne može prevazići. Rezultati koji se postižu u tim slučajevima su uvek manje-više relativni. Oni pre svega zavise od brojnih motivacionih faktora i od ličnih osobina učenika: potreba i zahteva, postavljenih zadataka, veličine nagrade, društvenog priznanja, ambicije i drugih ličnih motiva, od inercije pojedinca, od njegove istrajnosti, na nivou težnje, na njegovom/njenom zadovoljstvu postignutim, ili naprotiv, na stalnom nezadovoljstvu postignutim rezultatima. S druge strane, autor podseća, da stepen postignutog uspeha zavisi od broja ponavljanja ili količine vežbe, kao i od metoda koje se koriste.

Rad Vladana Vučića, “Finansijska analiza i njeni instrumenti u funkciji poslovnog upravljanja”, bavi se problemima savremenog poslovanja, koje karakterišu konstantne promene i intenzivna konkurencija. Upravo zato, navodi autor, preduzeća moraju da reaguju na vreme i da ulože finansijske i ljudske resurse u merenje učinaka, kako bi ostvarila poslovne ciljeve. Zaključuje se da će

preduzeća biti uspešna u postizanju planiranih ciljeva, kao što su profit, konkurentnost i povećanje tržišnog udela, ako kontinuirano procenjuju svoje performanse i prate njihov napredak. Takav napredak se može oceniti kao finansijski, ali i nefinansijski. Autor predstavlja i objašnjava alate i instrumente koji se koriste za merenje finansijskih učinaka privrednih subjekata. Mnogobrojni autori iz oblasti marketinga ali i menadžmenta, kao najvažnije pitanje u svom poslovanju navode upravljanje odnosima sa sa potrošačima (kupcima). Ovom problematikom, bavi se i Miloš Zečević u svom radu, navodeći da je cilj menadžmenta ključnih kupaca, uspostavljanje dugoročnog odnosa sa kupcima koji su za preduzeće od bitnog značaja, radi ostvarivanja njegovih strategija i ciljeva, kao i sticanja konkurentne prednosti na tržištu. Autor definise kriterijume za izbor ključnih kupaca, bavi se analizom portfolija kupaca i konačnoj selekciji, ukazuje na potrebu stvaranja dodatnih vrednosti za proizvode i usluge, za kupce koje nakon selekcije smatramo ključnim za poslovanje.

Sledeći rad, Krstana Borojevića i ostalih kolega, razmatra jedno od najvažnijih pitanja ekonomske politike svake države, privlačenje stranih investicija. Autori tvrde, da je privlačenje stranih direktnih investicija, jedna od ključnih pretpostavki modela ekonomskog razvoja i privrednog restrukturiranja, pogotovo u zemljama u tranziciji. Autori preporučuju da zemlje u tranziciji treba da podstiču priliv stranih direktnih investicija, zato što je to u pozitivnoj korelaciji sa njihovim privrednim rastom, ali pri tome treba voditi računa o nekoliko stvari, u prvom redu o strukturi stranih direktnih investicija. Poslednji, ali ne manje važan rad, veoma interesantne i nesvakidašnje tematike, je rad kolege Slobodana Adžića, koji se bavi marketingom rakije, najpoznatijeg srpskog proizvoda. On navodi, da od četiri (osnovnih) elementa marketing miksa izvesno je da svega dva možemo da koristimo u cilju izgrađivanja konkurentne tržišne prednosti: proizvod i cenu (zbog čega su i dobili najviše mesta u ovom tekstu). Kao glavni problem srpskih proizvođača rakije, autor navodi određivanje nerealno visokih cena iznad platežne mogućnosti potrošača, a što je rezultat totalno nerealnog i neutemeljenog stava da je srpska rakija u rangu najkvalitetnijih jakih alkoholnih pića.

Izuzetno interesantan osvrt autora Nebojše Đokića, priža nam uvid na istorijat, na upotrebu i dešavanja u vezi toga, policijskih helikoptera u Jugoslaviji u periodu 1960 do 1990. godine. Autor navodi, da je literatura o upotrebi helikoptera u policiji, čak i u svetu, vrlo siromašna i svodi se na desetak ozbiljnijih tekstova. Poslednji tekst u prvom broju časopisa je prikaz knjige gorana Jeličića, “Menadžment obrazovanja i vaspitanja”, autora, Dragana Živkovića, Olge Zorić, Stefana Milojevića Đorđa Mihailovića. Autori opserviraju značajne teme iz oblasti obrazovanja i vaspitanja, akcentujući prezentaciju gradiva na času kao, pre svega, odgovornost nastavnika prema učeniku.

U Narodnoj biblioteci Srbije, ostaće zapisano ime urednika ovog prvog broja časopisa, ali želim da se zahvalim i ukažem na veliki doprinos u stvaranju ove publikacije, pre svega mojih kolega sa Fakulteta za pravo bezbednost i menadžment “Konstantin Veliki” iz Niša. Takođe, i mnogobrojnim saradnicima, kolegama, prijateljeima, pa i studentima poslediplomskih studija, kojima sam ja, po njihovim rečima “životni mentor”, a koji su svojim radovima ili sugestijama pomogli da ovaj broj izađe iz štampe.

Upravo zato, izabrano uredništvo će se truditi da bude podstrek i podrška svim zainteresovanim za publikovanje stručnih, naučnih i informativnih sadržaja. U narednom periodu uredništvo će raditi na što boljem pozicioniranju časopisa u akademskoj zajednici, prvenstveno u pogledu kvaliteta objavljenih članaka, a takođe i u tehničkom, organizacionom i promotivnom smislu, obezbeđivanjem što bolje “vidljivosti” časopisa na internetu.

Prof. dr Dejan Dašić
Niš, 1. Decembar, 2021. godine